

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések, nyilvántartási és hirdetés-
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide-
intézendők.

Árpád fejedelem.

Ezer esztendeje, hogy meghalt honszerző Árpád fejedelem. Egy évezred múlt el, hogy lehunyta szemeit a nagy honalapító, a ki kisdéd, de bátor, elszánt, rettenhetetlen seregével óriási emberáldozatok árán megteremtette a magyar hazát.

Örökös harc, háboruszkodás, áldáz, kemény tusa folyt e dúsan termő, arany kalászos föld megtartásáért és sok drága vér folyt el a küzdelemben és honalapító Árpád mégis megtartotta a szentelt földet az ő népének.

Az utódoknak se volt békéjük e véráztatta földön; nekik is állandó és elkeseredett csatározásban volt részük a mindenfelől fenyegető és betörő ellenséggel szemben. A magyarság azonban mindig résen állott, szívós természete, nagy harci készsége, csodás vakmerősége diadal-maskodott az ellenfél felett. És ha olykor-olykor fegyvereiket elkerülte a szerencse, ha a tulerővel szemben nem tudtak sikeresen megküzdeni, ezt a földet még sem eresztették ki kezeikből. Itt megvetették lábaikat és innen kiturni többé nem lehetett őket.

Ha végig tekintünk nemzetünk ezer éves történetén, ha elmélkedünk a letűnt századokról, szinte csodával határosnak tartjuk, hogy még élünk, létezőnk és olyannyira fejlődöttünk nyelvben, műveltségben, hogy meg tudtuk tartani hazánkat, alkotmányunkat. Mert hát az ezer esztendőben kevés oly év pergett le, melyben ne kellett volna fegyverhez nyulnunk, hogy veszélyeztetett létérdekeinket megővhasuk. Egyik kezünk mindig fegyvereink markolatán pihent, míg másik kezünkkel építhettük édes hazánk elhanyagolt, romladozó, meg-meg csonkított hajlékát. Bizony vajmi kevés időnk maradt földünk kiaknázására, a nagy civilizáció befogadására, elsajátítására és fejlesztésére, mikor száz meg száz ellenségünk volt, kik mindannyian ránk vicsorgatták fogaikat és a kikkel akarva, nem akarva meg kellett küzdenünk. Így majdcsaknem tisztán a védelemre kellett szorítkoznunk, a mi aztán meggátolt abban, hogy terjeszkedhessünk. Így is hihetetlennek látszó dolog, hogy fennmaradni tudtunk, mikor számos nemzet tűnt el a föld színéről, mikor oly sok hatalmas, művelt néptörzs enyészett el, semmisült meg.

A magyarság fáklyája téveteg, ismeretlen, szövevényes utain Árpád fejedelem szelleme volt, ki mutatta a helyes utat, ki bátorított, lelkesített, buzdított és az elszántságnak, a halálmegvetésnek meg volt a foganatja; a küzdelmekből diadallal kerültünk ki.

Honszerző Árpád bátor lelke mindig feltámadt, ha szükség volt rá. Csodás nagy vitézeket, hatalmas hősokeket kapott e maroknyi nemzet és Árpád méltó utódai, Hunyady János, Kinizsi Pál, Zrinyi Miklós, Dobó István, meg tudták védeni e földet a küllellenségtől.

Ezer esztendeje, hogy Árpád fejedelem elpihent és a késői utódok, mi élő magyarok, kegyeletos ünneppel adóztunk a nagy honalapító-nak. Pusztaszeren, a millenáris emlékműnél folyt le az egész hazafias magyarság jelenlétében a nagy ünnepség.

Az ünnepély méltó volt Árpád fejedelem emlékéhez. Gyönyörű, fenkölt szónoklatok hangzottak el, melyek szívből jöttek és szívhez szóltak.

Pusztaszeren megfellekedtünk a mai kor megannyi fonákságairól, elfeledtük nemzetünk nyomorúságait; lelkünkkel, képzeletünkkel

T Á R C S A.

A férfiak megugrasztója.

(Kolumbiai életkép.)

— A »Népjog« eredeti tárcája. —

November hónap három utolsó napján ünneplik Kolumbia felszabadulásának, szabadságának évfordulóját. E napon reggeltől estig álarcosok kószálnak az utcákon, mintha farsang volna, a zene szól, s a járdákon táncolva, ujjongva nyüzög a nép.

E napok egyikén egy mérnök barátommal sétáltunk fel és alá Panama utcáin és gyönyörködtünk a vidám emberárban, mely élénk tarkaságban hömpölyög ott végig a Bovidán. Ez a legszebb bástya-sétánya a spanyol hódítás alatt épült erősségnek. Alatta a Csendes Ocean csapkodja a parti sziklákat. Oldalt a völgyben terül el a város.

Csakhamar egy fiatal kereskedő csatlakozott hozzánk. Izgatottan tudakolta tőlünk nejét, ha vajjon nem vették-e észre valahol a tömegben? Folytonos civakodásban élt vele. Feltette nagyon. Volt is rá oka. Most is egy mulatt miatt hagyta el a házat, miáltal ő az üzletbe volt elfoglalva.

Revolvert szorongatott a jobbában és

fenyegető nyilatkozatokat tett, hogy lelövi a mulattot, ha együtt találja nejevel.

Mi ismertük a nejét, találkoztunk is vele. Egyedül volt. Igyekeztünk a kereskedőt megnyugtanni. Ő azonban nem akart hinni nekünk. Egy fordulónál elvált tőlünk és a nagy térre futott, hol álarcos nők táncoltak körben.

Balsejtelem fogott el mindkettőnk. Sajnálunk, hogy a revolvért ki nem vettük a kereskedő kezéből; siettünk mi is utána.

Amint a nagyterre értünk, tolongás támadt előttünk. Pár ezer ember rohant egyrakásra. Lökődte egyik ember a másikat. Kiabáltak, hogy meg kell akadályozni. De hogy mit? Azt a kiabálásokból nem tudtuk kivenni sehogysem.

Két pisztolylövés dördült el egymás után, mire az összefutott nép rögtön háttal fordult és eszeveszelt rohanásban keresett menedéket. Kiki igyekezett el a lövés színhelyéről. A nagy sietségben kezét, lábát, fejét hányta-vetette mindenki előre, csak-hogy valami féltettebb testrésze hátul ne maradjon. Minket majd levettek a lábunkról. Tíz husz ember is nekünk szaladt. Boksza-sokkal kellett magunkat az elüttetés ellen megvédenünk. Sokan felbuktak, azokon keresztül gázoltak vagy a tetejükbe borultak. Senki se látszott mással törődni. Jajgatott mindenki. Legjobban az, aki alól feküdt.

Mindenki a saját bőrét féltette. Örülni látszott az, ki mielőbb kiszabadulhatott a közel veszedelemből.

Nem tudtuk elgondolni, mitől rémülhetett meg ekkora embergomoly? Két pisztolylövéstől bizonyára nem Valami nagyobb bajnak kellett ott történni. Lehet, hogy még csak ezután készül kitérni az igazi veszedelem. Szóltam barátomhoz, ki meg volt a felől győződve, hogy kereskedőnk lötte le nejét és a mulattot.

— Hát ha valami dinamit-patron vagy pokolgép készül ott elsülni? Menjünk mi is, meneküljünk a többiekkel.

— Ejh, hát nem vagyunk-e mi európaiak bátrabbak a szedett-vedett, keverék népfajnál? Mely félénk, mint a nyul és szépfut egy pisztolylövésre? Hát ha csak tréfából riasztotta őket szét egy jókedvű álarcos, aki bolondjába sütötte el vaktöltéssel bélelt fegyverét?

A kíváncsiság ott marasztott mindkettőnk. Nem mozdultunk addig, míg a menekülő nép ki nem üritette a teret egészen.

Ekkor vettük észre, hogy rajtunk kívül maradt a téren még egy harmadik e. y. én is. Fekve, mozdulatlanul.

A revolver, melylyel magát szivenlőtte, ott hevert előtte.

Felismertük benne a kereskedőt.

Tehát nem a neje, sem a mulatra

visszaszálltunk a messze múltba, mikor nemzetünk fiai hősiiesen küzdöttek ellenségeink ellen és a multon való merengés, a multa való emlékezés fáradt lelkünket megsarkantyuzta, gyenge testünket megacélozta, lomha vérünket pezsgésbe hozta és éreztük, hogy méltó utódai vagyunk hatalmas őseinknek. Éreztük, hogy a magyar vér nem fajult el, Árpád fejedelem vére bennünk csörgedez és ha úgy fordul az idő és megint ránk törnek az ellenségeink, szívünk, lelkünk a helyén lesz és újlag megmutatjuk, hogy a magyar bátorság, elszántság, vitézség még mindig a régi.

Vezérelj bennünket továbbra honalapító Árpád fejedelem szelleme. Önts belénk erőt, kitartást, szívósságot, hogy továbbra is fentarthassuk épen, csorbítottanul ezt a drága földet! Hogy megteremthessük a szabad, az önálló, a független Magyarországot!!

Krónika a hétről.

Az elmúlt héten fontos politikai események történtek. Arról volt szó, hogy véglegesen megkössék már végre-valahára a kiegyezést, a magyar gazdasági önállóság béklyóit, — de a tárgyalásokat a magyar kormány megszakította — és most ott lóg a nagy kérdés a levegőben elintézetlenül, bevégezetlenül. Hogy a magyar kormány szakította meg a tárgyalásokat, azt jóra kell magyarázunk. Ez mindenesetre annak a jele, hogy a kormány nem enged packázni magával és az ország érdekeivel, hanem a mértéktelen és kapzsi osztrák követelésekre azzal válaszolt, hogy ott hagyta magára az osztrák kormányt. Am jöjjenek ők egyezkedni, ha kiegyezés kell nekik. Bizonyára jönni is fognak. Bizzunk benne, hogy a magyar kormány az eddigi erélyvel meg fogja védeni az ország gazdasági érdekeit.

nem lőtt, hanem önmagára. Mind a két lövés sebhelye bőven öntötte ki a vért ruháira.

Találkozott a nejevel, ki hidegen fordult el tőle. Erővel akarta magával vonszolni. A nép azonban nem engedte, s ekkor fordítá a fegyvert önmaga ellen. Neje meghidegülését nem bírta tovább elviselni. A szeme láttára lett öngyilkossá. Az pedig még csak szánó tekintetet se vetett reá, hanem menekült a többivel.

Barátom lehajolt hozzá, hogy a sebet megvizsgálja.

Én orvos, mentőtársulat és rendőrség után kiabáltam.

A rendőrség sietett a tett helyére. Bizonyára figyelmeztették rá mások. Maga a főnök jött ötödmagával. Nagy jegyzőkönyv volt a kezében.

Első dolguk az volt, hogy engemet és barátomat őrizet alá vegyenek és bekísérjenek. A halottat ott hagyták a földön. Azt majd eltakarítatja a család. A rendőrség csakis az emberhalál esetét van hivatva Kolumbiában vizsgálni. Kötelessége mielőbb tisztába hozni, vajjon követeltetett-e el gyilkos ág vagy nem?

(Folyt. köv.)

Andrássy gróf két óras kihallgatáson volt a királynál, másfél órason a trónörökösnel. Feltűnő hosszú kihallgatásai természetesen számtalan magyarázatra adnak okot. Lehet, hogy a kiegyezés ügye is kívánta hosszas meghallgatását, de a legutóbbi híradások azt jelentik, hogy az alkotmánybiztosítékok sorsa követelte a belügyminiszter referációját. Ugyanezek a hírek azt is mondják, hogy a trónörökös határozottan lehetetleneknek minősítette a javaslatokat, mert azok megkötnék az uralkodót. Ha mindez igaz, akkor kész megint a veszedelem. Mert lehet, hogy lesz ujonclétszámemelés, quótaemelés és még Isten tudja mi minden, de alkotmánybiztosítéknak okvetlenül kell lennie. Ez a magyar nemzet akarat. Higyük, hogy alkotmánypárt vezére megmondta ezt a leendő királynak.

Epilógus a pápai csodához.

Írta: NÉVY LÁSZLÓ

Nem afféle Szent Januárius fölfrotyanó véréről beszélek. Bár az is pápai csoda. Sőt abban is megegyezik a kettő, hogy egyik se volt, hanem csak lett volna csoda. Tehát megegyezik. Nem. Egyáltalán nem vérről van szó. Hanem husról. Szarvasmarhák enniváló husáról, melyet a jó pápai mészárosok mérnek s melynek az árát ugyancsak ők a saját jószántukból lejjebb szállították. S ebben rejlik a csoda; származási helye után: pápai csoda.

Ezelőtt 2 héttel járta be ez a hír az országot a sajtó fecskeszárnyain. De nyomban utána sólyomszárnyakon más hír érkezett, s a fecskeszárnyu verzió lett az aldozat. A létért való küzdelem győzelmes madara pedig semmi egyéb nem vala, mint az az igazi tény, hogy nem lejjebb szállították a hus árát a jó pápai mészárosok, hanem fölfebb emelték.

Kösönnet a derék pápai mészárosoknak, ők adták műveletükkel szánkba a húst. Nos hat rájuk!

Nem éppen a pápai huson akarok rágódni. Kissé silány, kemény, rozszszinű. Általában a huson. Azonban (és most tessék jól különböztetni) nem, mint amely a közönségnek fogyasztásra szánva van, hanem mint amelynek a fogyasztására a közönség utalva van.

Tetszik érezni a differenciát, ami e két körülírás közt létezik. »Szánva« és »utalva« Igen; a közönségre, az éhesre, ránehezedik az életnek egy régi, szigorú parancsa. »El a mészárszékből«

A hus oly éleibevágó tényező ránk, nem vegetáriánusokra nézve, hogy foglalkozásunknak minden időben lehetett tárgya. Azonban soha sem lehetett oly arogáns, mint manapság, mikor a piaci konjunkturák révén annyira megnövekedett előttünk mindenféle eledelnek a tekintélye. S hát kétszeresen egy oly nagy hatalomé, mint amilyen a hus. Ezt mindenki érzi, ezt mindenki tudja.

Tudja szomorúan, hogy a régi 2 falat árán ma csak egyet kap. Érzi megadással, hogy ezen nincs segítség. S bánatában mi telhetik tőle? némelyik olyannak áll be, aki kevesebbet eszik, némelyike olyannak, aki többet fizet.

Kevesebbet enni. Nagy szó az. Olyan mulasztás, mely lassankint akkora restanciát hoz létre, amekkoráért a hivatalnokot elcsapják. A közönséges fogyasztó individuumba pedig káros magvakat csempész, melyekből olyan destruktív hajtások csiráznak ki, mint készség oly bűnre, mint teszem a lopás, a rablás, vagy éppen a hiper-szociálistus.

Mert nagy zsarnok a gyomor. Ő a melegágya a bűnnek, nem a szív.

Többet fizetni. Az szép szó. Minden-

esetre igen kényelmes és igen előkelő eszköz Csakhogy sajna nem adatott elégnek, hogy igénybe vegye. Aranylag igen kevesnek jutott a mód, hogy avval állítsa helyre háztartásának megzavart egyensúlyát.

És míg lejtős útján kinosan, csikorogva reménytelen helyezkedik el a mérleg serpenyője, fölhangzik az új ige. »El Amerikából«

Ez a harmadik megoldási mód. Uristen! Melyik a legbölcsebb?

Nagyon helyes cím alatt járta be ama röpke hír az országot. »Csoda.« Mert hát csakugyan csodaszámba menő esemény volna az, ha egyszer a mészárosok a saját jószántukból elkövetnék azt a ballépést, hogy a hus árát lejjebb szállítanák. Elhagyni a létrának azt a fokát, melyre a kényszerített közönség görnyedt hátán nagynehezen felkapaszkodott? megakadályozni őt az aranytorony építésében? könnyelműen elzárkózni attól a pénzügyi hajlandóságtól, melyet teljes egészében a hasznára fordíthat? ostobaság volna. Hisz lassankint szépen hozzászokik az újabb és újabb kis meglepetésekhez, Kis nyílást érez a zsebe táján. aztán minden rendben jön. A szokás pedig második természet. Minek kényszerítenék tehát arra, mely nem egyezik a természetével? ellenkezőleg. Jövel jötevő kartell! Ó jövel trust!

A közönség az éhes, korgógyomru, a sovány pedig hordja filléreit a potrohos mészárosnak; oda-odatartja kényszerűségében a vállat, hogy a pozsgás husarus, kezében a konc, mind fölfebb és fölfebb hághason a létrán, melynek elfoglalt foka immár csakugyan szédületes magasságba nyulik, s melyről alábbszállani nem adatik.

Mert jól jegyezd meg te éhes, korgógyomru, sovány és balga közönség, hogy a te néhanapi koncodnak az ára olyan fejlődésképes fa, melyről nincs gondoskodva, hogy valahogy az égbe ne nyuljék. Az téged csak fölfebb és fölfebb csal, gyötör, szítja a véredet, de nem istápol. Ha csak egyik száraz ágát nem nyújtja végtére jókedvében feléd.

Ezért ment volna csodaszámba a pápai.

De legyünk prózaiak! Mutassuk ki tárgyilagosan, hogy mindön perhorreskáljuk a mészárosok eljárását, jogos alapon állunk. Derítsük föl, hogy a nekik mostohán kiszolgáltatott közönség kényszerhelyzetével mennyire visszaélnék, s végül eseteljük, hogy mily nagyot mulasztanak a hatóságok, mikor nem avatkoznak bele a tartli partiba, melyet a mészáros a nagyközönséggel játszik, s melyben a nagyközönség örökös aldozata a hamis játéknak; s mikor nem sujt a két duelláló közé magával a mészáros taglóval, elkiáltva magát harsányan, hogy »elég!«

Azt az eleven állatot, melyből megkapod a húst, te, vagyis a nagyközönség termeli, mely el is fogyasztja.

A nagyközönség van azok közt a közgazdasági viszonyok közt, melyek természetesen, tehát egészségesen alakult kereskedelmi körülmények közt szinte automatické kell, hogy megszabják az élelmicikkeknek, itt jelesül a husnak a mészárszéki árát. Ennek az árnak a mekkoraságára a mészáros részéről ingerenciával semmi más nem bírhat, mint egy bizonyos általa a kimérés alkalmával nyerendő összeg, mely közé illik tisztességesen az esetről-esetre adott egzisztenciális körülményeknek. Az állat nyers vételárát nem ő határozza meg, hanem a termelő. S az az ár mindig őszinte, mert alapját a helyi gazdasági viszonyok képezik. Tehát a mészárosnak semmi dolga nincs, mint a nyers vételárhoz hozzászámítani azt a nyerendő összeget, mely oly alapon fejlesztendő, melyet főntebb meghatározunk, s aztán kiszámítani, mi esik abból kilónként.

Igenis. A nyers vételárnak és a mészárszéki árak a közlekedő csövek törvénye szerint kell engedelmesskedni, esni. Egymással őszinte okozati összefüggésben kell

lenniök. Ha az egyik fellebb száll, a másik is; ha lejjebb, nem különben.

E szabály követendő s akkor mézárós, közönség jóbarátok.

Ugy-e mely sajnós tapasztalatot vagyunk kénytelenek szerezni? Azt, hogy a mézár-széki ár úgy nagyon, mint borban a gyöngy; csak felfelé tud törni; lefelé derogál neki szállnia. Alakulhatnak a fogyasztó közön-ségre nézve bármily gazdasági viszonyok; szállhat a vágóállatok piaci ára (mint az most meg is történt) akár a poklok tornácáig: a mézárósoknak az Hekuba; ők egymás kezét szorosan tartva axiomaaként fűyülük: „A husnak az ára csak fellebb mehet, lejjebb sohasem.”

A közönség, az éhes, a korgógyomorru, a sovány pedig csak hordogatja a fillereit a potrohos mézárósoknak s legfellebb döngeti almában az ország háza kapuját

H I R E K.

Az igazoló választmány ülése.

A vármegye igazoló választmánya Plachner Sándor főjegyző elnöklete alatt folyó hó 19-én tartotta ülését, amelyen Csonka Ede dr., Marton Gyula dr., Berger Samu dr., és Szabó Kálmán választmányi tagok, valamint Noszlopy Tivadar vármegyei aljegyző vettek részt.

Mindenekelőtt egybeállított a törvény hatósági bizottság 1908. évi virilis tagjainak névjegyzéke. A 288 legtöbb adót fizető között első helyen áll Hunyady József gr. dr. (Kéthely), aki doktorátusi diplomája alapján kétszeresen számítv. 84457 korona 06 fillér adóval szerepel. Utána Széchényi Andor Pál gr. (Marczali) 25358 korona 89 fillér és Jankovich Besan Gyula (Öreglak) 24162 kor. 27 fillér adóval szerepelnek.

Utolsó helyre jutott Boda József nagy-tádi gyógyszerész 592 kor. 92 fillér adóval.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékébe felvették: Österreicher Ödön tabi kereskedő 744 kor. 55 fillér. Kellauer Gábor kaposvári gyógyszerész 795 kor. 46 fillér, Kodály János lakócsai esperes-plebános 579 kor. 40 fillér és Nagy Sándor kadarkuti bérlő 682 kor. 71 fillér adó után.

Krausz és társai, a tabi hengermalom tulajdonosai a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe leendő felvétel iránt benyújtott kérelmükkel elutasítottak, mert jogi személy virilis nem lehet; Fekete Gyula dr. kaposvári ügyvéd pedig azért, mert neve az adó kimutatásban nem fordul elő.

Hentaller Lajos országgyűlési képviselő és lellei birtokos a zákányi választókerületben törvényhatósági bizottsági taggá történt megválasztása ellen Borsics György zákányi lakos felebbezést adott be, mert a beadott 115 szavazat dacára 116 szavazólap található. Ez alapon a választás megsemmisítettett.

— **A magyarországi munk. rokkant-és nyugdíjegylete** és a kaposvári vasúti dalkör szeptember 15-iki szüreti mulatságán felülfizettek: Marffy Emil 100 kor.; Marffy Emilné urnő 50 kor.; Tatár Gusztáv 40 kor.; Folly József, Bien David, dr. Zimmert József, Tevely Béla dr. 10—10 kor.; Hagelman Károly 640 kor.; Babochay Kálmán, Kr. M. 6—6 kor.; Hudetz-család, Hivatalnokok

Társasköre, Sári János, Bédiss Géza, dr. Zsibrák János, Tankovics János, Darnay-cég, Kaposvári cukorgyár 5—5 kor.; dr. Bakonyi Lajos 4.80 kor.; Szabó János, Golobits Pál 4—4 kor.; Vései Sándor, Grünwald Lipót 3—3 kor.; Németh István, Árvay Imre, K. L., Vicze László, Légár Lajos, Magyar József Kolb Károly, László Ferenc, Bodansky Tivadar, Popper Dávid, Kömüves István, Gerő Zsigmond, Kiss Ede, Somogyi József, Székely Sándor 2—2 kor.; Gärtner László, ifj. Christ István, Horváth Ferenc, Rusinszky Kálmán, Lovrics Károly, Rajz József, Fleischer Gyula, Palatinusz János, Richter István (Igal), Ivánczi Imre, Szabó Ferenc 1—1 kor.; Kecskés Ernő, Szabó Lajos, Légár Béla, Eszei Vendel 80—80 fill.; Kisfaludy Gyula, Merkl Andrásné, Noficz Ferenc, özv. Horváth Károlyné, Veibl Lajos, Welsz János, Farkas Géza, Keresztury Lajos 60—60 fill.; Dross Ferenc, Kállay István 50—50 fill.; Dóra István, Miholina Márton 40—40 fill.; Mencer Artur és László Viktor 20—20 fillér. Összesen 369 korona 60 fillér. Ezen kívül a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság 1 méter-mázsza szőlőt, 1 hecto mustot és 5 négy-ökrös szekeret, Balla Kálmán színigazgató pedig 8 öltözet csikós ruhát bocsájtott teljesen díjtalanul a rendezőség kezeire; úgy ezért valamint a szíves felülfizetésekért fogadják a szíves adakozók és mindazok, kik bármely munkával a mulatság sikeréhez hozzájárultak, a rendezőség hálás köszönetét.

— **A lépfene ellen.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter körrendeletben felhívta az összes megyék alispánjait, hogy az alájuk rendelt hatóságokat és közegeket a lépfene elterjedésének megállítására szükséges eljárásra utasítsák és törekedjenek arra, hogy az állattartó közönség a lépfene fellépése és az ellene történt védekezés tekintetében meglévő téves fogalmak helyes utra tereltesse. Egyben utasította a miniszter az alispánokat hogy figyelmeztessék az alant-as hatóságokat és a közönséget is arra, hogy a lépfene marha husának elfogyasztása, bőrének lehuzása komoly veszedelmekkel jár és az e tekintetben mutatkozó szabálytalanságot mint kihágást a törvény teljes szigorával fogják büntetni.

— **A gyorsvonatokon nem lesz III. osztály.** Az utazó közönség régi kívánsága volt, hogy a máv gyorsvonataival harmadosztályú kocsikat is járassanak, vagyis, hogy a gyorsutazás előnyeiben a szegényebb vagyoni viszonyok között élő harmadosztályú utasok is részesüljenek, kik ebből államvasúti vonalaikon, egy-két vonal kivételével teljesen ki vannak zárva. A kívánság teljesítése érdekében a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a máv. olyan vonalain, amelyeken a gyorsvonatok terhelése és forgalom a menetrendi viszonyok megengedik, próbaképpen járassanak néhány harmadosztályú kocsit is gyorsvonatokkal. Az erre vonatkozó kísérletek azonban arra a tapasztalásra vezettek, hogy a gyorsvonatok aránytalanul késve közlekedtek s ezért egyelőre eljutták az egész ügyet, azaz a gyorsvonatok a jövőben se közlekednek harmadosztályú kocsikkal.

— **Zászlószentelés.** Szép ünnepélyt tartottak Dombóvaron múlt vasárnap. Ekkor szentelték fel a „Dombóvári Máv. Alkalmazottak Társaskörének” zászlóját.

— **Uj adóhivatal.** Vármegyénk területén Igal székhellyel folyó 1907. év október elsejével új kir. adóhivatal állítatik föl, melynek kerületébe a kaposvári és tabi

adóhivatalok körzetéből a következő 6 községek osztatnak be: Igal (székhely), Aszaló, Attala, Büssü, Csoma, Ecsény, Fonó, Gadács, Geszti, Gölle, Gyalán, Kazsok, Magyaratád, Mernye, Mocsolád, Patalom, Polány, Pula, Ráksi, Somodor, Szabadi, Szentgáloskér, Szill, Zimány, Acsa, Andocs, Bonya, Döröcske, Fiad, Kára, Kisbár, Miklósi, Szorosad és Török-koppány.

— **A gyújtó.** Megkezdtek a honiipar pártolásával első sorban a magyar gyufa reklámját. Mikor már javában folyt a küzdelem hogy az osztrák s a többi idegen gyufát kizorítsuk és növeljük a hazaiaknak a kelendőségét: hát akkor előállanak a magyar gyufagyárosok, megsajnálják az osztrák sógort s hogy ezek ki ne szoruljanak, hát szövetséget kötnek velük, hogy együtt árusítsák holmijokat közösen a magyar ipar pártolás cége alatt. Msképen kartelnek hívják ezt a furcsaságot. Isten a megmondhatója milyen bolond ez a világ, néha orcátlan is. Most meg újabbant azt halljuk, hogy két fillérről 4 fillérré emelik a gyufa árát. Azért mert a sógor árusítja és mi vásároljuk. És a magyar gyufagyarakat a magyar kormány segítyezi.

— **Az elbocsátott rendőrbiztos.** Lenkei Antal városi rendőrbiztos ellen már hosszabb idő óta gyülemlenek az adatok, melyek rendőri állásával sehogysem férnek össze. Legutóbb azonban egy kóristaleány rovására — kitől csunya módon pásztor órát erőszakolt ki — oly durván visszaélt hivatalos hatalmával, hogy ez állásában való maradását teljesen lehetetlenné tette. A város polgármestere nem is késelt elmozdítani.

— **Déli vasut.** Folyó évi október hó 1-én a déli vasut magyar vonalain a téli menetrend lép életbe, mely a következő változásokat tartalmazza: Budapest—pragerhoi vonal. A személyszállító vonatok a téli menetrend tartamára Balaton-Világos és Bálatelepe megállóhelyeken nem állanak meg. Az összes gyorsvonatok, úgy mint minden évben, Balaton-Földvár helyett Szántód állomáson fognak feltételeesen megállani. A nappali gyorsvonatnál Budapesttől Udineig, a szentpétervár—wien—nizzai expresszvonathoz való csatlakozással, november hó 15-től kezdve ismét egy I—II oszt. közvetlen kocsit fog közlekedni. Közlebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekben foglaltatnak. Zsebrétü menetrendek úgy mint eddig, a vasúti pénztáraknál árusítatnak el.

— Egy szerencsénk van azáltal, hogy van egy házi szerünk, mely minden mást feleslegessé tesz, — az **Alföldi fehérkeresztes sósborszesz**, mely minden bajra, úgy gyermekek mint öregeknek egyformán a legnagyobb sikerrel használható. Készíti az Ejső Alföldi Cognagyár r. r. Kecskeméten.

— **Nélkülözhetlen szükséglete** ma már minden művelt embernek az ujság-olvasás. A hosszú téli esték beköszöntése előtt szolgáljat velünk hát tenni t. közönségünknek, ha figyelmét a legváltozatosabb és legbővebb tartalmu napilapra hívjuk fel. Ez ma kétségtelenül a Pesti Hirlap, mely minden tekintetben első helyen áll a napisajtó termékei között. Független és szókimondó ujság, oly specialitásokkal és előnyökkel, melyek a legnagyobb kedveltséget szereztek meg és biztosítják neki a magyar olvasóközönségnél. Specialitásai: az aktuális társadalmi kérdéseket élvezetesen tárgyaló

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölülmű hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

Olosóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor-bajosoknak.

Esti levelek, a szellemes Kis komédiák és egyéb humoros cikkek, a kedvenc olvasmányul szolgáló, közhasznú Szerkesztői üzenetek oly bőségben naponta, hogy az páratlan a sajtóban; az eredeti tárcakon felül minden nap egy külföldi írótól való rajz vagy elbeszélés; apró hirdetéseknek rengeteg tömege egyuttal azt igazolja, hogy legelőnyösebb a Pesti Hirlapban hirdetni mert ennek van legnagyobb olvasóközönsége. Előnyei: egy nagy képes naptár, melyet minden előfizető karácsonyi ajándékkul kap s egy divatlappal, melyet az előfizető mérsékelt áron rendelhet meg. Aki a Pesti Hirlap nagy képes naptárát az 1908. évre ingyen és bérmentve megkapni óhajta, az már most fizessen elő, mert ez ajándékkra igényt csak azok tarthatnak, akik legalább negyedév óta megszakítás nélkül előfizetői a lapnak. A Pesti Hirlap ára egy óra 2 kor. 40 fillér; negyed évre 7 korona; a Divat Szalon című nagy és diszes kiállítású divatlappal együtt negyed évre csak 9 korona. A Pesti Hirlap kiadóhivatala Budapest, V., Váci-körút 78

— Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vízre van itatási szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószeréül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Mint hogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatul olyan vizet használjunk, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodszor, mint hogy szén-savat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, mint hogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik

A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőttet biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz méz-tartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

K Ü L F Ö L D

Az amerikai elnökválasztás.

Roosevelt úgy mint eddig, el van határozva, hogy harmadszor nem lesz elnökjelölt. Ezt az elhatározását legfeljebb abban az esetben változtatná meg, ha ellenségeinek akciója provokálná. Roosevelt elnök a jövő hét elején köruttra indul az Egyesült-Államokba s csak október végén tér vissza állandó tartózkodásra Washingtonba.

Orosz események.

Az igaz oroszok szövetségének tagjai a napokban csoportokban bejárták Odessa

város elhagyatottabb részeit s késsel és revolverrel garázdálkodtak a zsidók ellen. Egy csecsemőt anyja keblén lőttek agyon. Egy zsidó embert drótkötéllel ütöttek agyon. Összesen öt embert öltek meg, huszonötön pedig súlyosan megsebesültek. A rendőrség végül husz embert letartóztatott. A német zsidók segítőegyesülete Odessából táviratot kapott, mely szerint a rendőrök és katonák az istentisztelet alatt behatoltak a zsinagógába s hat órán át megmotozták a zsidóünnep alkalmából összesereglett zsidókat.

K ö z g a z d a s á g.

A szántóföld megmunkálása.

(Folytatás.)

A mélyen szántott talajban tehát a növényzet sem a tulságos nedvesség, sem a szárazság miatt nem szenved annyi kárt, mint a sekély termőrétegben. A vastag laza rétegben a növények gyökerei sokkal dúsabban fejlődnek, jobban szétágaznak, mint a tömöttekben. A növények ilyenfajta képződésével természetesen együtt jár a növényzet dúsabb táplálkozása, mert minél több felszívó része, minél több gyökere van a növénynek, annál több táplálékot vehet az magába. A mély szántás következtében továbbá a talajnak azon alkotó részei, amelyeket alkotásuknál fogva a gyökerek nem képesek felszívni, a víz és meleg hatása alatt szétmállanak, a vízben felolvadnak, s ez által alkalmassá válnak a növények táplálására; végül a mege is könnyebben behatolhat a gyökerekhez, aminek főként tavasszal, igen nagy haszna van. Sok esetben azonban szükséges a termőréteg mélyítésével erősebb trágyázást is alkalmazni, ha a mély szántás előnyeit ki akarjuk használni.

A mély szántásnak tehát az a feladata hogy a talaj kedvezőtlen viszonyait megjavítsa s amennyire csak lehet, felhasználhatóvá tegye azt a növénytermelésre. E célra természetesen nem szükséges a földet minden évben egészen mélyen, például 30-40

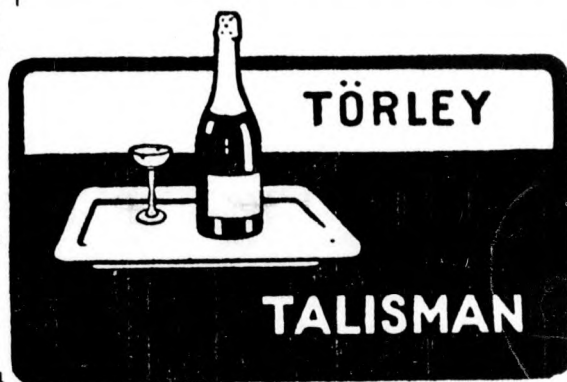
centiméterre felszántani, a fő az, hogy a mélyebb réteg mindig lehetőleg laza legyen. Az alsó talajt tehát elegendő bizonyos időközönként megmunkálni, amelyeknek a nagysága függ az alsó rétegnek és a termelt növényeknek a minőségétől. Minél agyagosabb a talaj és minél mélyebben gyökerező természetű a növény, annál feltűnőbb a mély szántás jótékony haszna.

Az ilyen mély szántás általában kétféle lehet, t. i. vagy összekeverjük ezáltal az alsó talajréteget a felsővel, vagy pedig az alsót csak felporhanyitjuk. Ha a felső talajréteg nem elég gazdag növényi tápanyagokban és az alsó rétegből ennek a termőképessége fokozható, akkor célszerű a mély szántást úgy eszközölni, hogy az alsó és felső réteg összekevertessék, de csak akkor, ha az alsó réteg nem tartalmaz olyan anyagokat, amelyek a növénytenyésztésre károsak lehetnek. Ha a termő réteg jól van művelve, akkor a mély szántást nem szabad úgy eszközölni, hogy a műveletlen alsó réteg kerüljön felszínre. Ebben az esetben tehát az alsó réteget csak lazítani kell, de nem szabad azt a termő réteggel összekeverni.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyszintén bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltőket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyrédmű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szíves támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Budapest

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 28 kor. || Negyedévre . . . . . 7 kor.
Fél évre . . . . . 14 kor. || Egy hónapra . . . 2 kor. 40 f.

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben,
olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnstone Harvester Co., Batavia

1881

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet“ tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint — 25 év óta fennálló —

hirdetési irodámat

f. évi augusztus hó 1-én

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

helyeztem át.

Kitünő tisztelettel

Eckstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája

Budapest, VII., Károly-körut 13. I. em.

Telefon 36—24.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hageman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
 és
NYERSOLAJLOKOMOBILOK
 RUNDLÖF szabadalma.

|| Ezernél több üzemben. ||

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.
 Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, a por elöl védve van.
 Kezeléséhez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet.
 Pénzügyőri ellenőrzés nincsen. Bármely üzemhez és bárhol használhatók.
 Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb.
 Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.

|| Ezernél több üzemben. ||

Szakszerű felvilágosításokkal árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgál
SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA
 gépraktár és műszaki iroda
 BUDAPEST, Váci-körut 26. sz.
 Távirati cím: „USZÓ“, BUDAPEST.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,
 mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
 Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Hagelman Károly
 könyvnyomdájában
 egy
tanuló
 felvétetik.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsme gyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁN FÖLDI szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden afanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
 nagybérlő.